

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 156/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Klimčom, advokátska kancelária, M. R. Štefánika 9, Trenčianske Teplice, vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica, pod ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 zo 14. júna 2017 a uznesením Okresnej prokuratúry Trenčín č. k. 1 Pn 311/17/3309-18 z 2. augusta 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica (ďalej len „inšpekcia“), pod ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 zo 14. júna 2017 a uznesením Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 311/17/3309-18 z 2. augusta 2017.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala trestné oznámenie (podanie z 10. februára 2017) pre trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, ktorých sa mali na jej osobe dopustiť príslušníci Policajného zboru služobne zaradení na Obvodné oddelenie Policajného zboru Trenčín (ďalej len „obvodné oddelenie“) konaním 20. a 21. decembra 2016. Trestné oznámenie sťažovateľky inšpekcia uznesením pod ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 z 22. marca 2017 podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) najprv odmietla, avšak následnej sťažnosti sťažovateľky ako riadnemu opravnému prostriedku proti tomuto rozhodnutiu 15. mája 2017 podľa § 190 ods. 1 Trestného poriadku vyhovel a v konečnom dôsledku o veci rozhodla uznesením pod ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 zo 14. júna 2017 tak, že ju (vec) podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odovzdala na disciplinárne konanie riaditeľovi Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“), pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

3. Proti tomuto ostatnému rozhodnutiu inšpekcie podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pn 311/17/3309-18 z 2. augusta 2017 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nie dôvodnú.

4. V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľka podrobne rozpísala skutkové okolnosti, ktoré ju k podaniu trestného oznámenia viedli. Konanie príslušníkov obvodného oddelenia sťažovateľka označila ako „nezákonné“ a „mučivé“. Ako uvádza, „Odo dňa 20. 12. 2016 približne 21:45 hod. do 21. 12. 2016 – 13:27 hod. sťažovateľka bola príslušníkmi OO PZ obmedzená na svojich právach, na slobode, bol vyvolávaný na ňu psychický tlak a mučivé metódy, nebola jej poskytnutá strava ani pitie, znemožnené vykonávanie hygienických potrieb, držaná bola v priestoroch, ktoré sú pod ľudskú dôstojnosť a takéto zaobchádzanie nielen poškodilo zdravie sťažovateľky, ale malo aj za následok obmedzenie jej výkonu povolania, keďže... po zákroku polície ostala PN.“.

5. V súvislosti s konaním príslušníkov obvodného oddelenia sa sťažovateľka obrátila aj na verejnú ochrankyňu práv, ktorá v prípise sp. zn. 1676/2017/VOP zo 6. júla 2017 označenom ako „Upovedomenie o výsledkoch vybavenia podnetu a o prijatých opatreniach“ sťažovateľke oznámila, že «(i) Umiestnením do „vyhradených priestorov“, ktoré nie sú celou policajného zaistenia došlo k porušeniu čl. 17 ods. 2 ústavy a samo osebe predstavuje ponižujúce zaobchádzanie, a teda porušenie čl. 3 dohovoru a čl. 16 ods. 2 ústavy.

(ii) Konaním OO PZ Trenčín bol porušený čl. 3 dohovoru a čl. 16 ods. 2 ústavy, nakoľko OO PZ Trenčín neposkytlo dostatočné, presvedčivé a hodnoverné vysvetlenia o zaobchádzaní s Vašou osobou v čase obmedzenia Vašej osobnej slobody v dĺžke takmer 16 hodín.».

6. Obranu príslušníkov obvodného oddelenia v konaní pred inšpekciou sťažovateľka označila za klamstvo, «uviedli, že sťažovateľka bola zaistená v súlade so zákonom o Policajnom zbore, pretože údajne v čase kedy sťažovateľka odchádzala s [REDAKOVANÉ] z miesta parkoviska pred OO PZ Trenčín, dotknutí príslušníci OO PZ Trenčín sťažovateľku (údajne) predpísaným spôsobom zastavili, údajne im sťažovateľka predložila všetky potrebné doklady, a to za účelom prešetrenia priestupku „zastavenia na zakázanom mieste“, pričom sťažovateľka následne z miesta parkoviska ušla, údajne sťažovateľka neuposlúchla výzvu policajtov, tí ju preto prenasledovali a následne ju údajne z týchto dôvodov na Súťažnej ulici spacifikovali».

7. Sťažovateľka zdôraznila, že „aj verejný ochranca práv, ktorý potvrdil, že základné ľudské práva sťažovateľky boli porušené, skonštatoval, že vyjadrenia príslušníkov OO PZ sú nedostatočné a plné rôznych nezrovnalostí... o to viac orgán činný v trestnom konaní by sa mal venovať odstráneniu vzniknutých nezrovnalostí“. Okresná prokuratúra sa k výsledkom, ktoré „uviedol verejný ochranca práv... nevyjadrila žiadnym spôsobom“.

8. Podľa názoru sťažovateľky inšpekcia (vyšetrovateľ Policajného zboru) «nechcel zistiť skutkový stav, tak ako reálne bol, ale stotožnil sa so skutkovým stavom tak, ako ho vykreslili dotknutí príslušníci OO PZ Trenčín, pričom títo príslušníci za účelom, aby si „kryli“ navzájom chrbát, spísali rôzne úradne záznamy... a na tieto odkazovali». Sťažovateľka v sťažnosti proti prvému rozhodnutiu inšpekcie „jasne uviedla aké nezrovnalosti vznikajú v jednotlivých záznamoch, pričom ide o tak silné nezrovnalosti, že za účelom objektívneho zistenia skutkového stavu je potrebné tieto nezrovnalosti odstrániť, pretože práve tieto nezrovnalosti indikujú, že príslušníci OO PZ úmyselne v trestnom konaní klamú“.

9. Podľa slov sťažovateľky v uznesení o odovzdaní veci na disciplinárne stíhanie sa inšpekcia žiadnym spôsobom nezaoberala a nevysporiadala s námietkami, ktoré sťažovateľka vzniesla. Okresnej prokuratúre vytkla, že k záverom verejného ochrancu práv neuviedla žiadne stanovisko a celé odôvodnenie jej uznesenia predstavuje len všeobecné a veľmi stručné konštatovanie. Rozhodnutie okresnej prokuratúry je podľa presvedčenia sťažovateľky nepreskúmateľné, svojvoľné, arbitrárne, a to práve z toho dôvodu, že sa v ňom nevysporiadala dostatočne s jej argumentáciou.

10. Sťažovateľka zároveň vyjadrila pochybnosť, „či trestné oznámenie bolo dané na rozhodnutie správneho orgánu“. Podľa nej je možné dospieť k názoru, že „inšpekčná služba Policajného zboru neexistuje. Namiesto inšpekčnej služby Policajného zboru reálne totiž existuje Sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR. Je nepochybné, že táto sekcia je organizačnou súčasťou Ministerstva vnútra SR a nie Policajného zboru.“. Sťažovateľka dedukuje, že „ak sekcia kontroly a inšpekčnej služby MV SR netvorí súčasť PZ... príslušník tejto služby sa nepovažuje za policajta v zmysle § 10 ods. 8 Trestného

poriadku, a teda ani za orgán činný v trestnom konaní podľa § 10 ods. 1 Trestného poriadku. Dôsledkom tejto skutočnosti je to, že o trestnom oznámení sťažovateľky rozhodoval orgán, ktorý je nie je orgánom činným v Trestnom konaní, v dôsledku čoho došlo tak isto k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v neprospech sťažovateľky. O trestnom oznámení sťažovateľky rozhodoval orgán, ktorý nebol oprávnený o tom rozhodnúť.“.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na inú právnu ochranu vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, tým že jej trestné oznámenie bolo odstúpené orgánu, ktorý nie je orgánom činným v trestnom konaní v zmysle Trestného poriadku, a ktorý nebol oprávnený o tomto trestnom oznámení rozhodovať, porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľky na inú právnu ochranu vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, uznesením zo dňa 14. 06. 2017 sp. zn. ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 vydaným príslušníkom odboru inšpekčnej služby Stred, úrad inšpekčnej služby, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Ministerstva vnútra SR, a uznesením zo dňa 02. 08. 2017 sp. zn. 1 Pn 311/17/3309 vydaným prokurátorom Okresnej prokuratúry Trenčín porušené bolo.

3. Uznesenie Ministerstva vnútra SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby Stred zo dňa 14. 06. 2017 sp. zn. ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 a uznesenie Okresnej prokuratúry Trenčín zo dňa 02. 08. 2017 sp. zn. 1 Pn 311/17/3309 sa zrušuje a vec sa vracia na nové konanie.

4. Ministerstvo vnútra SR a Okresná prokuratúra Trenčín sú povinné spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 312,34 EUR do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu.“

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd

nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

17. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie (spravodlivý proces) zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením inšpekcie pod ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 zo 14. júna 2017 a uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 311/17/3309-18 z 2. augusta 2017, ku ktorému malo dôjsť tým, že vo veci konajúce orgány činné v trestnom konaní sa nevysporiadali so všetkými sťažovateľkou uvádzanými skutočnosťami, predovšetkým neodstránili rozpory v tvrdeniach príslušníkov obvodného oddelenia, proti ktorým trestné oznámenie sťažovateľky smerovalo. Napadnuté rozhodnutia sťažovateľka považuje za nepreskúmateľné, svojvoľné a arbitrárne a v prípade rozhodnutia inšpekcie za vydané orgánom, ktorý nebol o trestnom oznámení oprávnený konať a rozhodovať.

18. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

19. Vo vzťahu k prvému bodu požadovaného výroku rozhodnutia (petitu) je potrebné konštatovať, a to napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu sťažovateľky, ktorá je sama znalá práva, že je nejasný, nepresný a neurčitý. Zjavne v ňom absentuje označenie, proti komu tento návrh smeruje [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde],

t. j. ktorý orgán verejnej moci sa mal dopustiť zásahu do základného práva sťažovateľky na inú právnu ochranu a jej práva na spravodlivý proces v súvislosti „s tým že jej trestné oznámenie bolo odstúpené orgánu, ktorý nie je orgánom činným v trestnom konaní“. Formulácia „*bolo odstúpené*“ bez označenia orgánu, ktorý tak mal urobiť, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, III. ÚS 349/2015). Ústavný súd totiž nemôže v otázke konkretizácie subjektu (porušovateľa), ktorý sa mal dopustiť zásahu do práv sťažovateľky, nahrádzať jej povinnosť tento orgán špecifikovať, a to zvlášť v situácii, keď ho inak ani nemožno určiť, pretože z obsahu sťažnosti nevyplýva ani samotná skutočnosť, že by vôbec došlo k postúpeniu trestného oznámenia jedným orgánom verejnej moci inému orgánu verejnej moci (inšpekcii), navyše, ak z textu sťažnosti vyplýva, že sama sťažovateľka trestné oznámenie adresovala inšpekcii, čomu nasvedčujú jej slová: „*toto trestné oznámenie bolo adresované Ministerstvo vnútra SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Pribinova 2, 817 72 Bratislava.*“

20. Nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľov ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

21. Uvedené bolo dôvodom pre odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

22. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

23. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu – fyzickú aj právnickú. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí si uplatniť ochranu základných práv a slobôd na orgáne verejnej moci, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, III. ÚS 250/08, I. ÚS 410/2011).

24. Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

25. Z obsahu sťažnosti nevyplýva, či sa sťažovateľka obrátila na okresnú prokuratúru s požiadavkou na preskúmanie „oprávnenosti“ inšpekcie konať o jej trestnom oznámení, argumentujúc okolnosťami uvedenými v aktuálnej sťažnosti. Pritom v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde má svoj právny základ zásada subsidiarity ústavnej sťažnosti, z ktorej plynie tiež princíp minimalizácie zásahu ústavného súdu do činnosti ostatných orgánov verejnej moci, čo znamená, že ústavná sťažnosť je krajným prostriedkom na ochranu práva nastupujúcim vtedy, keď náprava pred týmito orgánmi verejnej moci už nie je štandardným postupom možná. Zmysel a účel tejto zásady reflektuje maximu, podľa ktorej ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť len úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje v prípade zlyhania všetkých ostatných.

26. Sťažovateľka ani len náznakom v sťažnosti neuviedla, či takto postupovala alebo nie, t. j. či v konečnom dôsledku dala možnosť a priestor príslušným orgánom verejnej moci poskytnúť prípadnú ochranu jej základným právam alebo slobodám. Ak tak urobila, mala v záujme úspešnosti tejto jej sťažnosti túto okolnosť uviesť. Ak tak ale sťažovateľka neurobila, nesplnila požiadavku vyjadrenú v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, čo robí z jej sťažnosti v tejto časti sťažnosť neprípustnú, a to je dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením inšpekcie ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 zo 14. júna 2017

27. Ako už bolo uvedené, ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody iba za predpokladu, že právna úprava takému právu neposkytuje účinnú ochranu (I. ÚS 78/99). Sťažovateľka v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku disponovala možnosťou označené uznesenie inšpekcie o odovzdaní veci na disciplinárne konanie príslušníkov obvodného oddelenia riaditeľovi okresného riaditeľstva Policajného zboru (a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo) napadnúť riadnym opravným prostriedkom, ktorý aj využila. Táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnenej námietke porušenia práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru označeným uznesením inšpekcie, keďže preskúmanie tohto rozhodnutia bolo v kompetencii okresnej prokuratúry, ktorá bola v prípade zistenia zásahu do práv sťažovateľky oprávnená, ale aj povinná poskytnúť im primeranú ochranu. Právomoc okresnej prokuratúry v tejto veci predchádza právomoci ústavného súdu.

28. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 311/17/3309-18 z 2. augusta 2017

29. Podstatou výhrad sťažovateľky je, že okresná prokuratúra (spolu s inšpekciou) nevyhovela jej trestnému oznámeniu podľa jej predstáv, a teda orgány činné v trestnom konaní trestne nestíhali konkrétne osoby (príslušníkov obvodného oddelenia) ako obvinených za sťažovateľkou v trestnom oznámení opísaný skutok.

30. Ústavný súd konštatuje, že v rámci svojej judikatúry už uviedol, že právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby na začatie alebo vedenie trestného konania voči označenej

osobe, napr. na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, II. ÚS 340/2014, IV. ÚS 423/09, z novšej judikatúry porov. napr. II. ÚS 620/2016).

31. Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu nie je ani právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, aby na základe napr. podaného trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak povedané, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu nie je možné vykladať tak, že by garantovalo úspech v trestnom konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľky.

32. Podľa ústavného súdu by o porušení označeného práva bolo možné uvažovať len v prípade, ak by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľky pozornosť, ktorú vyžaduje zákon.

33. Ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľky, opierajúc sa o uvedené východiská.

34. Je dôležité pripomenúť, že inšpekcia vec trestného oznámenia sťažovateľky uznesením ČVS: SKIS-67/OISS-V-2017 zo 14. júna 2017 odovzdala na konanie o disciplinárnom previnení príslušníkov Policajného zboru služobne zaradených na obvodné oddelenie riaditeľovi okresného riaditeľstva Policajného zboru.

35. Inšpekcia k záveru o opodstatnenosti takéhoto postupu [podľa § 197 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku] dospela po oboznámení sa s písomným oznámením sťažovateľky, vykonaní výsluchov dotknutých príslušníkov obvodného oddelenia, ako aj osôb prítomných pri jednotlivých udalostiach prípadu, zabezpečení ďalších listinných dôkazných prostriedkov a „*Vyhodnotením všetkých zadovážených dôkazov založených na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne*“. Inšpekcia bola toho názoru, že „*boli zabezpečené dve skupiny dôkazov. Na jednej strane tvrdenie*

oznamovateľky o tom, že príslušníci OO PZ Trenčín... bezdôvodne použili voči nej donucovacie prostriedky, bezdôvodne ju zaistili a umiestnili do nevyhovujúcich priestorov, kde sa k nej nevhodne správali, odobrali jej osobné veci a takto ju zadržovali až do 21. 12. 2016 do 13.27 hod. a ani jej nedoručili zaistenie osoby, pričom sa mala vraj odmietnuť podrobiť dychovej skúške, čo bolo v rozpore so skutočnosťou.

Na druhej strane tvrdenia príslušníkov PZ o tom, že oznamovateľka sa dopustila dopravného priestupku, odmietla sa podrobiť dychovej skúške, nerešpektovala výzvy, na základe čoho došlo z ich strany k použitiu donucovacích prostriedkov a ako aj zaisteniu oznamovateľky na OO PZ Trenčín a k inému fyzickému násiliu z ich strany nedošlo ako aj nevhodnému správaniu voči oznamovateľke.“.

36. Skutkové zistenia napokon inšpekcia právne posúdila tak, že *„je možné konštatovať, že v tomto konaní nie sú splnené formálne pojmové znaky prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, písm. a) Tr. zákona. Na druhej strane je potrebné hodnotiť aj materiálny korektív, teda závažnosť prečinu, ktorá je daná spôsobom vykonania činu a jeho následkov, okolností, za ktorých bol čin spáchaný, mierou zavinenia a pohnútkou páchatel'a (§ 10 ods. 2 Tr. zákona)“* a po *„zohľadnení uvedených atribútov materiálneho korektívu daného prečinu, z dôvodu nepatrnej závažnosti jeho konania nejde o prečin, ale konanie príslušníkov PZ, by mohlo byť posudzované ako disciplinárne previnenie v zmysle § 52 ods. 1 Zákona NR SR č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru...“*

V rámci trestného konania však nie je možné riešiť otázku disciplinárnej zodpovednosti príslušníkov PZ. Právomoci na to majú príslušní nadriadení, ktorí sami posúdia, či ku konaniu došlo, či má znaky disciplinárneho previnenia, ako aj to, kto sa ho konkrétne dopustil.“.

37. Okresná prokuratúra v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 1 Pn 311/17/3309 z 2. augusta 2017 okrem iného uviedla:

„Preštudovaním spisového materiálu a vyhodnotením všetkých vykonaných a predložených dôkazov som dospela k záveru, že napadnuté uznesenie vyšetrovateľa je zákonné a dôvodné V dostatočnom rozsahu odôvodnil svoje rozhodnutie a poukázal na

všetky relevantné dôkazy ktoré ho viedli k vydaniu predmetného rozhodnutia V súvislosti s tvrdeniami oznamovateľky uvádzanými v podanej sťažnosti som nezistila zásadné rozpory vo výpovediach príslušníkov polície či už sa jednalo o skutok, ktorý sa odohral na parkovisku pred Obvodným oddelením PZ Trenčín alebo vo Fakultnej nemocnici Trenčín. Jediným dôkazom, ktorý spochybňuje pravdivosť ich tvrdení je výpoveď [REDAKOVANÉ], ktorú však vzhľadom na skutočnosť, že ju oznamovateľka právne zastupuje a využíva jej služby v rámci rozvodového konania s [REDAKOVANÉ] v kontexte ostatných zabezpečených dôkazov považujem za nehodnovernú.

Zároveň poukazujem aj na to, že Okresný dopravný inšpektorát Trenčín sp. zn. ORP-P-11/DI-TN-2017 zo dňa 02. 03. 2017 zastavil podľa § 76 odsek 1 písmeno c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov konanie o priestupku proti bezpečnosti a plynulosti v cestnej premávke podľa § 22 odsek 1 písmeno k) zákona o priestupkoch... z dôvodu, že spáchanie skutku, o ktorom sa konalo, nebolo oznamovateľke preukázané, a nie z dôvodu, že by sa skutok nestal Hoci je oznamovateľka presvedčená o svojej pravde a spochybňuje zákonnosť zabezpečených dôkazov, je zrejme že ani správny orgán sa nestotožnil s jej tvrdeniami, keď správne konanie zastavil z dôvodu vzniknutých rozporov, a nie z dôvodu že by sa plne stotožnil s jej tvrdeniami tak ako ich prezentovala...

... prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona sa môže dopustiť iba verejný činiteľ, pričom na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti sa vyžaduje preukázať úmysel spôsobiť škodu inému alebo zabezpečiť pre seba alebo inému akékoľvek majetkové alebo materiálne zvýhodnenie a to takým spôsobom, ktorým by obchádzal zákon alebo iný právny predpis.

V danom prípade som nezistila naplnenie obligatórnych znakov skutkovej podstaty predmetného trestného činu zo strany príslušníkov polície. “

38. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

39. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že inšpekcia a následne aj okresná prokuratúra reagovali na podané trestné oznámenie sťažovateľky v rámci postupu pred začatím trestného stíhania upraveného Trestným poriadkom (§ 196 až § 198 Trestného poriadku) zákonným spôsobom, a teda riadne plnili svoje povinnosti vyplývajúce z uvedených zákonných noriem, pričom vydali rozhodnutia, ktoré spĺňajú náležitosti predpokladané Trestným poriadkom, v ktorých bol vyjadrený odôvodnený právny názor na zistený skutkový stav. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a jej postup a právne závery ňou vyslovené v napadnutom uznesení je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať (obdobne napr. III. ÚS 474/2016, III. ÚS 147/2016).

40. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že nie nepodstatnou je aj tá okolnosť danej veci, že prešetrenie sťažovateľkou kritizovaného postupu príslušníkov obvodného oddelenia, kvôli ktorému sa obrátila trestným oznámením na inšpekciu, nebolo ako také rozhodnutím inšpekcie, ale ani uznesením okresnej prokuratúry ukončené

a konanie (postup) sťažovateľkou označených osôb bude preskúmané iným na to oprávneným orgánom polície.

41. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietanú skutočnosť, že okresná prokuratúra nijako nereagovala na zistenia verejnej ochrankyne práv, ústavný súd poznamenáva, že verejný ochranca práv nie je orgánom činným v trestnom konaní a pri riešení podnetov nepostupuje a ani v danom prípade nepostupoval v zmysle ustanovení Trestného poriadku. Preto jeho závery nemožno považovať za dôkaz vo veci sťažovateľky, a to ani za listinný dôkazný prostriedok, pretože upovedomenie o výsledkoch vybavenia podnetu a o prijatých opatreniach verejnej ochrankyne práv na základe podnetu sťažovateľky nie je listinou, ktorá by prispela k náležitému objasneniu veci (§ 119 ods. 2 Trestného poriadku), ale je práve výsledkom iného (nie trestnoprávneho) procesu objasňovania udalostí, avšak nie v konaní a za použitia procesných prostriedkov upravených v procesnoprávnom predpise relevantnom pre trestné konanie. Inak povedané, upovedomenie o výsledkoch vybavenia podnetu sťažovateľky verejnou ochrankyňou práv je akoby výsledkom „paralelného“ šetrenia tých istých udalostí, ktoré boli predmetom trestného konania (vo fáze konania pred začatím trestného stíhania), preto jeho výsledky nie je možné považovať za listinu dôležitú pre trestné konanie, ktorá by svojím obsahom dokazovala alebo vyvracala skutočnosti vzťahujúce sa na objasňovaný skutok alebo na osoby, ktoré majú k veci vzťah (§ 153 ods. 1 Trestného poriadku). Preto ak okresná prokuratúra nereagovala na závery verejnej ochrankyne práv, ale vychádzala iba z dôkazov vyplývajúcich z dôkazných prostriedkov získaných podľa Trestného poriadku, nezasiahla do základného práva sťažovateľky na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy.

42. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 311/17/3309-18 z 2. augusta 2017

43. Ústavný súd poznamenáva, že ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená napr. na trestnom oznámení voči tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok ESLP z 21. 9. 2004, bod 48].

44. Podmienkou, a to veľmi podstatnou pre možnosť domáhania sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru poškodeným v trestnom konaní je existencia adhézneho konania v rámci trestného konania, a to takého, v ktorom je uplatňovaný občianskoprávny nárok, ktorý je podmienený trestným konaním (pozri napr. rozsudok Veľkej komory zo 17. 1. 2002 vo veci Calvelli a Ciglio proti Taliansku, sťažnosť č. 32967/96, § 62, rozsudok Veľkej komory z 12. 2. 2004 vo veci Perez proti Francúzsku, sťažnosť č. 47287/99, § 67, rozsudok z 27. 7. 2004 vo veci Pflieger proti Českej republike, sťažnosť č. 58116/00, § 39).

45. Z rozhodnutí ESLP tiež vyplýva, že poškodený môže namietať porušenie svojich práv vo vzťahu k danému trestnému konaniu iba vo vzťahu k obdobiu, keď bol účastníkom tohto konania s cieľom dosiahnuť odškodnenie (Loveček a ďalší proti Slovensku, rozsudok, 21. 12. 2010, č. 11301/03, § 53), t. j. adhézneho konania.

46. Článok 6 dohovoru sa ale podľa ESLP vôbec nestal aplikovateľným, ak trestné oznámenie podané údajným poškodeným bolo odložené bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie údajného páchatel'a (pozri Duchoňová proti Českej republike, rozhodnutie, 2. 10. 2006, č. 29858/03, oddiel 1).

47. V danom prípade bolo trestné oznámenie sťažovateľky odovzdané na disciplinárne konanie riaditeľovi okresného riaditeľstva Policajného zboru, a teda k začatiu trestného stíhania nedošlo. Preto sťažovateľka ako poškodená si nemohla v adhéznom konaní uplatniť občianskoprávny nárok – nárok na náhradu škody.

48. Vo veci sťažovateľky je teda vo vzťahu k jej osobe vylúčené použitie čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo bolo dôvodom na odmietnutie jej sťažnosti v tejto časti ako zjavne neopodstatnenej podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

49. Pretože sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2018